

Харківський ліцей № 141 Харківської міської ради Харківської області

Адреса: 61129, вул. Бучми, 44 Є, м. Харків

E-mail: sch141@kharkivosvita.net.ua

Телефон: +38(057)-725-16-82

Сайт: lyceum141.edu.kh.ua

Тема: «Використання здоров'язбережувальних технологій в умовах реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в Новій українській школі»

Харківський ліцей №141 Харківської міської ради Харківської області здійснює освітню діяльність уже 50 років (з 1971 р. як середня школа, з 2003 р. – НВК з ліцеєм, з 2005 р. – ліцей). Із 1995 року його очолює Кравченко Р.М., директор ліцею, учитель-методист, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, нагороджена нагрудними знаками «Відмінник освіти України», «В. Сухомлинського».

Харківський ліцей №141 був серед тих закладів освіти міста, які одними з перших розпочали роботу щодо створення системи психолого-медико-педагогічного захисту, оздоровлення та розвитку учнів. З 2001 р. колектив реалізує авторську програму «Через здоров'я до гармонії світу». Вона передбачає формування в учнів основ культури здоров'я, підвищення рівня фізичної та розумової працездатності школярів, навчальних досягнень і якості знань, зменшення захворюваності всіх здобувачів освітнього процесу через виховання фізичної активності як головного фактора корекції способу життя людини. У 2002/2003 навчальному році ліцей став переможцем Всеукраїнського конкурсу-захисту сучасної моделі навчального закладу – Школи сприяння здоров'ю. Наказом МОН України від 23.07.2003 № 491/236 наш ліцей включено до Всеукраїнської мережі Шкіл сприяння здоров'ю та присвоєно статус освітньо-інформаційного центру. У 2007 р. ліцей був нагороджений грамотою МОН України за пропаганду здорового способу життя серед дітей та учнівської молоді, упровадження інноваційних виховних технологій і щодо формування культури, позитивної мотивації на здоровий спосіб життя учасників навчально-виховного процесу. Наказом МОН України від 07.12.2009 № 1102 «Про підсумки проведення конкурсу-захисту сучасної моделі навчального закладу – Школи сприяння здоров'ю» ліцей визначено як освітньо-інформаційний центр Національної мережі шкіл сприяння здоров'ю.

У 2012 р. ліцей став переможцем Всеукраїнського конкурсу-захисту сучасної моделі навчального закладу «Школа сприяння здоров'ю», нагороджений срібною медаллю Всеукраїнського конкурсу «Інноватика в сучасній освіті» у номінації «Упровадження здоров'язберігаючих інноваційних технологій у

навчально-виховний процес закладів освіти». Логічним продовженням функціонування Школи сприяння здоров'я стало розроблення власної моделі Школи культури здоров'я, за якою всі підсистеми ліцею спрямовують свою діяльність на створення оздоровчого освітнього середовища, розвиток особистості дитини з її потребами й інтересами, життєвими цінностями шляхом формування її валеологічної свідомості, здорового способу життя.

У 2020 році розробили власну Стратегію розвитку закладу, одним із пріоритетних напрямів якої є створення безпечного середовища ліцею відповідно до Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у Новій українській школі, реалізацію яких покладено в основу вдосконалення моделі Школи культури здоров'я, що відображає пріоритетні

напрями здоров'язбережувальної діяльності ліцею, а саме:

- забезпечення організаційно-гігієнічних умов здійснення освітнього процесу;
- утвердження пріоритету грамотного піклування про здоров'я;
- підбір і навчання педагогічних працівників здоров'язбережувальних технологій;
- реалізація принципів здоров'язбережувальної педагогіки на практиці впровадженням здоров'язбережувальних технологій;
- навчання здоров'я та виховання культури здоров'я здобувачів освіти;
- моніторинг стану фізичного та психічного здоров'я школярів, вплив здоров'язбережувальних факторів на результативність діяльності ліцею щодо охорони здоров'я учасників освітнього процесу;
- оптимізація діяльності медичної та психологічної служб ліцею;
- попередження «шкільних хвороб», «шкільних стресів»;
- залучення батьків учнів до участі в реалізації авторської програми «Через здоров'я до гармонії світу».

У 2010 році ліцей став учасником проєкту «Навчання заради майбутнього – університетські кафедри у школах», який діє на підставі Меморандуму про спільну діяльність закладів вищої освіти та шкіл міста Харкова. У рамках цього проєкту в ліцеї діють університетські кафедри, створені на базі ХНПУ імені Г.С.Сковороди: кафедра хімії, кафедра екології та здоров'я людини.

Під керівництвом науковців лабораторії ХНУ імені В.Н. Каразіна, кафедри «Здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології» ХНПУ імені Г.С.Сковороди розроблено й апробовано методику валеологічної діагностики стану здоров'я учнів ліцею з урахуванням їх віку, проведено діагностику стану фізичного та психологічного здоров'я ліцеїстів, ведеться моніторинг здоров'я. Такі дослідження надалі спрямували здоров'язбережувальну діяльність закладу на зміцнення здоров'я, розвиток, навчання та виховання, забезпечуючи формування гармонійно розвиненої особистості через систему впровадження в освітній процес здоров'язбережувальних технологій. (Модель

навчального закладу «Школа культури здоров'я» —
http://lyceum141.edu.kh.ua/shkola_spriyannya_zdorovyu/).

Спектр здоров'язбережувальних технологій, які впроваджуються в ліцеї, надзвичайно широкий, особливо в період розбудови безпечного і здорового середовища в умовах змін форм навчання та в умовах пандемії COVID-19.

У системі педагогіки впроваджують такі здоров'язбережувальні технології:

- здоров'язбережувальні освітні технології, які створюють безпечні умови для перебування, навчання та праці в ліцеї – ігрову, проєктну, «Навчання в русі», природовідповідну, інтегроване й інтерактивне навчання, компетентнісний і діяльнісний підхід;

- оздоровчі технології, спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я учнів, підвищення потенціалу здоров'я: фізична підготовка, казко-, арт-, ігро-, кольоро-, музико-терапії, гімнастики, самомасаж, аутотренінг, релаксація тощо;

- технології навчання здоров'я – гігієнічне навчання, формування життєвих навичок на заняттях із предмета «Основи здоров'я», факультативу «Захисти себе від ВІЛ», профілактика травматизму, інтеграції знань і діяльності на всіх предметах;

- виховання культури здоров'я через роботу учнівського самоврядування «Природа без меж – веселка», університетських кафедр, співпрацю з громадськими установами: участь в екологічній акції «Роди і процвітай, земле, рідний край», валеологічній акції «Здоров'я молоді – здоров'я нації», районних заходах «Скажи наркотикам «Ні», «Молодь обирає здоров'я», на районному конкурсі екологічних агітбригад (II місце), заходах Окремого науково-освітнього центру українського козацтва ім. Г.С.Сковороди, конкурсі малюнків «Я за здоровий спосіб життя!»; практичні заняття з вивчення правил дорожнього руху за участі шкільних офіцерів поліції, екскурсії до МЧС; лекції лікарів міської дитячої поліклініки №13, педагогічні читання «Культура здорового харчування людини» тощо.

Результативність упровадження здоров'язбережувальних технологій простежується через дослідження психічного та фізичного здоров'я учнів. Моніторинг ставлення учасників освітнього процесу до власного здоров'я свідчить про підвищення рівня усвідомленої відповідальності до збереження власного здоров'я та здоров'я оточуючих. Зазначений результат демонструє ефективність здоров'язбережувальної діяльності ліцею, як наслідок – успішність і конкурентоздатність ліцеїстів у науковій діяльності: участь

учнів ліцею в інтелектуальних конкурсах: конкурсі-захисті науково-дослідницьких робіт МАН: 2017/2018 н.р. – III місце на районному етапі секції «Медицина»: «Вплив медичних препаратів на вміст сечової кислоти в крові людини» (10-Б клас, Зінов'єва Анастасія); 2018/2019 н.р. – III місце на обласному етапі Браженко Таїсія, секція «валеологія»: «Дослідження стану фізичного здоров'я учнів 7-10 класів Харківського ліцею №141», 2019/2020 н.р. – III місце в обласному етапі секція «Валеологія»: «Штучна бадьорість» (Трембач Анастасія, 11-А); Всеукраїнська онлайн-олімпіада з основ здоров'я (3-6 класи – сертифікати); Всеукраїнська інтернет-олімпіада «Крок до знань – 2021»: категорії «Біологія» – Велика Марія (10-А) – II місце; категорії «Хімія» – Стародубцева Дар'я (11-А) – II місце; X Всеукраїнська учнівська науково-практична конференція (учениця Каленюк Н. з роботою «Роль постави та профілактика її порушень у школярів 6-х класів Харківського ліцею №141»).

Досягнення вчителів: участь у міському конкурсі на кращий дистанційний курс: Колодязна С.В. – переможець районного етапу конкурсу у 2019 році в номінації «Біологія» (назва курсу: «Транспортна система»); 2021 р. – учителі початкових класів Замета Н.О. та Строганова Н. В. – переможці в номінації «Початкова школа» (назва курсу: «Я досліджую світ. Різноманітність тварин»).

Учителі ліцею поширюють свій досвід щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій у науково-методичних публікаціях (на сайті закладу), на семінарах для директорів шкіл, заступників, учителів основ здоров'я, здобувачів вищої освіти.

Важливою умовою в здоров'язбережувальній діяльності також є співпраця з батьками учнів. На батьківських зборах розглядаємо проблеми формування в дітей здоров'язбережувальних компетентностей, а також проводимо з батьками бесіди й лекції: «Умови успішного фізичного виховання дитини в сім'ї, родині», «Гігієнічне виховання дітей – основа здорового способу життя і моралі в сім'ї», «Проблема вільного часу і організації відпочинку дітей», «Приклад батьків у формуванні здорового способу життя». Організовуємо виховні заходи, на яких діти разом із батьками змагаються в спортивних конкурсах, іграх, естафетах.

Питання орієнтації на впровадження здоров'язбережувальних технологій, організації освітнього процесу щодо підтримання здоров'я в період розбудови безпечного і здорового середовища – це цілий пласт для плідної здоров'язбережувальної діяльності нашого закладу, що спонукає на подальшу безперервну творчу працю.

КРАВЧЕНКО Раїса, директор ліцею